

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iosephi Mariae Svaresii, Episcopi Vasionensis, Praenestes
Antiqvae Libri Dvo**

Suarès, Joseph Marie

Romae, 1655

De rebus gestis ad annum DXL. 24

urn:nbn:de:hbz:466:1-11894

Lib. 2. Fast.
Lib. 3. vol. 1.
Lib. 1.
Mar. Hiftor.
Co. Vat. 4993

ghius e Fefto: quidam feptem oppida numerant, alij octo, vt Ioannes Columna referens ad Artaxerxis tempora. L. Florus hæc fcribit: *Hætenus pro libertate, mox de finibus eisdem Latinis affidue, & sine intermissione pugnatum eſt. Sora, quis credat? & Algidum terrori fuere: at Satricum atque Corniculum, Prouincia. De Veijs, & Bouillis, pudet, fed triumphauimus. Tibur nunc suburbanum, & æſtiua Præneſte delicia, nuncupatis in Capitolio votis petebantur.*

*De rebus geſtis ab anno V. C. cccclxxxv.
ad annum dxl,*

CAPVT XXIV.

Verū extremo anno CCCLXXXV. tumultuatum quod Præneſtini concitatis Latinoꝝ populis rebellarūt. Anno CCCCXLV. Gallos Boios Præneſte veniſſe, atque inde cōſediſſe circa Pedum auditum eſt. Dictatorem dici C. Sulpitium placuit, qui eos fudit. Coniurant rursus Latini ad Lucum Ferentinae Coſs. L. Furio Camillo, & App. Claudio Craſſo, in eos deſciſcentes, & æquo iure cum Romanis imperare cogitantes bellum decernitur. Pugnatum hand procul radicibus Veſuij montis, qua via ad Veſerim, (ſeu Verreſtim fluuium, cuius ſuperius memini) ferebat, vincunturq; Latini Decio ſe deuouente, deditioemque faciunt. Coſs. T. Aemilio Mamerco, & Q. Publilio Philone, ſiue anno V. C. CCCCXIV. Aemilius ad Pedum exercitum duxit, Pedanos tuebatur Tiburs, Præneſtinus, Veliternusque populus. Bellum infectum omiſſum à Conſule præ cupiditate triumphī. Anno inſequenti CCCCXV. cum Senatus Pedum expugnandum, ac del-

Cap. 25.

Lib. 8. c. 3.

Reg. Antiq.
Tiburt. lib. 2.
c. 14.

Liu. c. 8.

lendum censuisset, non nisi à paucis populis Pedani adiuti sunt. Tiburtes, Prænestinique, quorum ager propior erat, Pedum peruenere. L. tamen Furius Camillus vi cœpit. tū Latium omne subegit: multi traducti in Urbem, Tiburtes, Prænestinique agro multati, vt superius obseruauit. Anno V.C.CCCCLXXIII. Pyrrhus Rex Epiri τὴν Καμπανίαν ἔξεπολιόρκησεν, ἢ καὶ ἐπὶ τὴν Πραινεσον τῆς πόλεως ὀκτοκἀδεκάτῳ σιμείῳ ἀφειδῶσαν. vt Pænius, qui æuo Theodosij vixisse videtur, vertit Eutropium, quæ refert Paulus Diaconus hisce verbis. *P. Valerio Lauino, & T. Coruncano Coss. post nobilem Lauini Consulis cum Pyrrho Rege ad Heracleam fluium (non Vrim, vt legitur in Paulo Diacono) pugna, qua prima Romanorum cū transmari- no hoste fuit.* Post id Pyrrhus coniunctis sibi Samnitibus, Lucanis, Brutijsq; Romani perrexit: omnia ferro, ignique vastauit. Campaniam depopulatus est, atque Præneste venit milliario ab Vrbe XVIII. mox terrore exercitus, qui cum Coss. sequebatur, in Campaniam se recepit. *Victor (scribit Florus) primo praelio Pyrrhus totam trementem Campaniam, Lirim, Fregellasque populatus: prope captam Urbem à Prænestina arce prospexit, & à vicefimo lapide, (seu CCC. stadijs) oculos trepida Ciuitatis fumo, ac puluere impleuit.* Epitomastes Liuij, vt Pyrrhus ad Urbem processerit populabundus refert, vt per agrum Fregellanū vsq; Penestrum veniens ipsam Romanam Urbem cōtemplatus fuerit Ioannes Columna prodit. *Videri possūt Plutarchus in Parallelis, Orosius, Pausanias in Atticis, Zonaras, & ipse Cicero in Offic. Flaminio, & Seruilio Coss. Q. Fabius Maximus Dictator accepto à Fulvio Flacco Legato exercitu, per agrum Sabinum, Tibur, quo diem ad conueniendum edixerat nouis militibus, venit, seū seruili agmine adiun-*

Reg. c. vit. 2.

Lib. 3.
In Hist. Mi-
scell.

Lib. 13.

Cod. Vatic.
4963.

Liuij. 1. 22.

Forſitan
Aberrant.

Liu. l. 22.
c. 14.

Cap. 15.

Liu. l. 23.
c. 14.
Cap. 17.

adiuncto, inde Præneſte tranſuerſis tramitibus in
viam Latinam eſt reſſus, breuiquè propè Arpos
peruenit oppidum Apuliæ, & ad Hannibalis caſtra
contendit. Hannibal anno V. C. DXXXIII. ſeu
DXXXIV. poſt victoriam ad Thraſymenum mo-
nitus vt in agrum Caſinatem duceret; Punicum* ab-
horrès ab Latino nomen, Caſilinū pro Caſino accipe-
re ducem fecit, tum cognito errore, virgiſq; ceſo duce
ad reliquorum terrorem in crucem illum ſuſtulit. Fa-
bius Caſilinum occupat modicis præſidijs, quæ Vrbs
Vulturno flumine dirempta Falernū à Cāpano agro
diuidit. Coſs. M. Attilio Regulo, Cn. Seruilio Gemi-
no, ſeu anno V. C. DXXXIV. poſtea L. Aemylius
Paullus, & M. Terentius Varro cum ſuffecti eſſent,
cladem ad Cannas ab Hannibale acceperunt. Mar-
cellus Claudius Caſilini cum exercitu conſiſtens
Nolæ opem fert. *Hinc Annibal Acceris direptis, at-
que incenſis, cum à Caſilino dictatorem Romanum,
Legionesque nuntij accipi nuntiaſſent, ne quis tam
propinquis hoſtium caſtris Capuam quoque recurrat,
exercitum Caſilinum ducit. Caſilinum eo tempore
quingenti Præneſtini habebant cum paucis Romanis,
Latiniquè nominis, quos eodem audita Cannenſis elades
contulerat. Hi non conſecto Præneſte ad diem dele-
ctu ſeriùs proſecti domo, cum Caſilinum antè aduer-
ſæ pugnae famam veniſſent; & alijs aggregarent ſeſe
Romanis, ſocijsque proſecti à Caſilino cum ſatis ma-
gno agmine irent, auertit eos retrò Caſilinum nuntius
Cannenſis pugnae. Ibi cum dies aliquot ſuſpecti Cam-
panis, timentesquè cauendis, ac ſtruendis inuicem
inſidijs traduxiſſent, iamque de Capuæ defeſtione agi,
accipiquè Hannibalem ſatis pro certo habuere, interfe-
ctis nocte oppidanis parem Vrbs, quæ citra Vulturnum
eſt (eo enim diuiditur amni) occupauere, idque præ-
ſidium*

fidium Castilino habebant Romani . Vnde Silius arguitur mendacij à Regio, cum Prænestinos in Cannensi prælio pro Romanis pugnantes inducit tam fusè . Pempr. Tiburt. l. 3. l. 8. de Bell. pun.
narrat quidem alibi vt Hannibal Acerris incensis, & Nuceria solo æquata ,

*Post Castilina sibi, multum oblectatus iniquis
 Defendentum armis , agrè referoauerat astu
 Limina , & obsessis vitam pensauerat auro .*

Sed Liuium audiamus . Additur & Perusina cohors , d. l. c. 18.
homines CCCCLX. eodem nuntio , quo Prænestini paucos ante dies & Castilinum compulsi, & satis fermè armatorum ad tam exigua mœnia , & flumine altera parte cincta tuenda erant. penuria frumenti nimium etiam vt videretur hominum efficiebat . Hannibal cum iam inde haud procul esset , Getulos cum Præfecto nomine Isalca præmittit : primò si fiat colloquij copia verbis benignis ad portas aperiendas , præsidiumquè accipiendum perlicere iubet . Sin in pertinacia persistent , rem gerere , ac tentare , si qua parte inuadere Urbem possit . Vbi ad mœnia accessere, quia silentium erat , solitudo , visa, metuquè concessum Barbarus oratus moliri portas, & seras , claustraquè effringere parat . cum patefactis repente portis cohortes due ad idipsum instructa intus ingenti cum tumultu erumpunt , stragemquè hostium faciunt . Ita primis repulsis Maharbal cum maiore robore virorum missus nec ipse eruptionem cohortium sustinuit . Postremò Hannibal castris ante ipsa mœnia oppositis paruam Urbem , paruumquè præsidium summa vi , atque omnibus copijs oppugnare parat . ac dum instat laceffitquè , corona vndiquè circumdatis mœnibus, aliquot milites, & promptissimum quemque è muro turribusquè ictos amisit . semel ultrò erumpentes agmine elephantorum opposito prope interclusit , trepidosque

L com-

compulit in urbem; satis multis, ut ex tanta paucitate, interfectis. plures cecidissent, ni nox praelio interuenisset. Postero die omnium animi ad oppugnandum accenduntur, utique posteaquam corona aurea muralis proposita est: atque ipse dux, castelli plano loco positi segnem oppugnationem Sagunti expugnatoribus exprobrabat: Cannarum, Thrasymenique, & Trebia singulos admonens uniuersosque. Inde vinea quoque coepit agi, cuniculique; nec ad varios conatus hostium aut vis ulla, aut ars deerat; socij Romani propugnacula aduersus vineas statuere; transversis cuniculis hostium cuniculos excipere, & palam & clam coeptis obuiam ire, donec pudor etiam Hannibalem ab incepto auerit, castrisque communitis ac praesidio modico imposito ne omissa res videretur in hyberna Capuam concessit: vbi Campana illum fregerunt deliciae, eiusque exercitus luxu diffluens dissolutus ac eneruatus est, uti fuisse describit T. Liuius: qui rursus memorat mitescente iam hyeme ducto ex hybernis milite Hannibalem rediisse Casilinum. vbi quamquam ab oppugnatione cessatum erat, obsidio tamen continuata oppidanos praesidiumque ad vltimum inopiae adduxerat. Romanis castris praerat T. Sempronius, Dictatore auspicioꝝ repetendorum causa profecto Romam. Marcellum & ipsum cupientem terre auxilium obsessis Vulturis amnis inflatus aquis, & preces Nolanorum, atque Acerranorum tenebant Campanos timentium, si praesidium Romanum abcessisset. Gracchus assidens tantum Casilino, quia edictum erat Dictatoris, ne quid absente eo rei geteret, nihil mouebat: quamquam quae facile omnem patientiam vincerent, nuntiabantur a Casilino. Nam & praecipitate se quosdam non tolerantes famem constabat, & stare inermes in muris nuda corpora ad missilium telo-

Liu. c. 29.

telorum ictus præbentes, Ea ægrè patiens Gracchus, cum neque pugnam conferere Dictatoris iniussu auderet, pugnandum tamen esse, si palàm frumentum importare vellet, videret; neque clam importandi spes esset, farre ex agris vndique conuecto cum complura dolia compleisset, nuntium ad magistratum Casilinum misit, vt exciperent dolia, quæ amnis deferret. Insequente nocte intentis omnibus in flumen ac spem à Romano nuntio factam, dolia medio missa anni defluerunt, æqualiter inter omnes frumentum diuisum, id postera quoque die, ac tertio factum est, nocte & mittebantur, & perueniebant, & custodias hostium fallebant. Imbribus deinde continuis citatior solito amnis transuerso vortice dolia impulit ad ripam, quam hostes seruabant. ibi hærentia inter obnata ripis salicta conspiciuntur, nuntiatumque Hannibali est, & deinde intentiore cura cautum ne quid falleret Vulturno ad urbem missum. Nuces inde fusæ ab Romanis cum medio amni ad Casilinum defluerent, cratibus excipiebantur. postremò ad id ventum inopiæ est, vt lora, detractasquæ scutis pelles, vbi feruida mollissent aqua, mandere conarentur, nec muribus, aliouè animali abstinerent; & omnium herbarum, radicumquæ genus aggeribus infimi muri eruerent. & cum hostes obarassent quidquid herbidi terreni extra murum erat, raporum semen iniecerunt, vt Hannibal, Eonè vsque dum ea nascantur ad Casilinum sessurus sum? exclamaret. & qui nullam antea pactionem auribus admiserat, tum demum agi secum est passus de redemptione liberorum capitum, septunces auri in singulos pretium conuenit. Fide accepta sese tradiderunt, donec omne aurum persolutum est in vinculis habiti. tum remissi Cumas cum fide. id verius est, quam ab equite in-

L 2

abeun-

Valent. 63.
coronatos.

abeuntes immisso interfectos. Prænestini maxima pars fuere. ex quingentis septuaginta, qui in præsidio fuerunt, minus dimidium ferrum famesquè absumpsit, cæteri incolumes cum Prætore suo Manitio (scriba is antea fuerat) redierunt. Statua eius indicio fuit Prænestæ in foro, cuius superius memini, & tituli, ac trium signorum. Casilinum oppidum redditum Campanis est, firmatum septingentorum militum de exercitu Hannibalis præsidio: ne ubi Pœnus inde abscessisset, Romani oppugnarent. Prænestinis militibus Senatus Romanus duplex stipendium, & quinquennis militiæ vacationem decreuit. ciuitate cum donarentur, non mutauerunt. Perusinorum casus obscurior fama est, quia nec ipsorum monumento ullo est illustratus, nec Decreto Romanorum. De obsessis in Casilino ab Hannibale Prænestinis, seu Penestriuis, Frontinus. Valerius Maximus, & CCC. eos numerat cum Verderio. ab his coactum Hannibalem ut obsidionem solueret vult Ioannes Columna. à Pœnis obsessam Prænestem Reusnerus hallucinatur, eoquè tempore fide fuisse singulari erga Romanum Populum. Vide Boccacium.

l. 2.

c. 14. & 15. &

l. 4. c. 5.

l. 7. exempli.

c. 6.

l. 5. var. Lect.

c. 12.

Cod. Vatican

4963. f. 88.

l. 2. Ital. c. 58.

de vit. Illustr.

*De Prodigijs Prænestæ visis,
dequè Magistratibus.*

CAPVT XXV.

ANNO Urbis Conditiæ DXL. Coss. Q. Fabio Verrucolo, & M. Claudio Marcello, hasta Martis Prænestæ sua sponte mota, uti refert T. Liuius; & Iulius Obsequens inter prodigia recenset: subditq; anno V. C. DLXXXVIII. M. Marcello, P. Sulpitio Coss. in Prænestino cruenti exci-

l. 24. c. 10.

c. 34. de Prodig.